

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2599/2022
14.09.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Шаларевић, адвокат из ..., против туженог Јавног предузећа за подземну експлоатацију угља „Ресавица – Алексиначки рудник угља Алексинац“ из Алексинца, чији је пуномоћник Зоран Николић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1099/2019 од 25.12.2019. године, исправљене решењем истог суда Гж1 1099/2019 од 03.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 14.09.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 1099/2019 од 25.12.2019. године, исправљена решењем истог суда Гж1 1099/2019 од 03.06.2022. године и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бору П1 113/18 од 19.02.2019. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете услед неостварених месечних зарада – изгубљене зараде код туженог за период од 01.11.2011. године до 06.09.2014. године, исплати појединачне одређене месечне износе, са законском затезном каматом, ближе одређене овим ставом изреке, са обавезом уплате припадајућих доприноса и то Републичком фонду за ПИО доприносе за ПИО, Републичком фонду за здравствено осигурање – доприносе за здравствено осигурање и Националној служби за запошљавање доприносе за случај незапослености, према обрачуну по важећим основицама на дан уплате, док је вишак тужбеног захтева преко досуђених износа, а до тражених месечних уплата за наведени период у бруто износу – укупно 3.438.235,19 динара, одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 300.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1099/2019 од 25.12.2019. године, исправљеном решењем истог суда Гж1 1099/2019 од 03.06.2022. године, преиначена је првостепена пресуда у усвајајућем делу става првог изреке и одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу накнади штету услед

неостварених месечних зарада – изгубљене зараде, за период од 01.11.2011. године до 06.09.2014. године, у појединачно одређеним месечним износима, ближе назначеним овим ставом изреке, са законском затезном каматом на све износе почев од последњег дана у месецу за претходни месец, са обавезом уплате припадајућих доприноса Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Републичком фонду за здравствено осигурање и Националној служби за запошљавање према обрачуну по важећим основицама на дан уплате, као и да тужилац туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 130.055,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужилац због битне повреде одредаба парничног поступка учињене од стране другостепеног суда и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог по основу уговора о раду од 16.12.2005. године, на неодређено време, на радном месту Решењем туженог од 01.11.2011. године, тужиоцу је престао радни однос због стицања услова за одлазак у пензију. На основу тог решења тужилац је поднео захтев за остваривање права на старосну пензију Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Ниш. Решењем РФ ПИО од 12.12.2012. године захтев тужиоца је одбијен. У управном спору тужилац је побијао законитост решења Републичког фонда ПИО, али је тужба одбијена. Разлог одбијања захтева и тужбе је што је на дан подношења захтева надлежној служби у Алексинцу, тужилац имао навршену 51 годину живота са 40 година, 1 месец и 8 дана стажа осигурања, а према тада важећем Закону о пензијском и инвалидском осигурању у 2011. години, старосна граница за пензију се могла снизити највише до 53 године и четири месеца живота. Тужиоцу је решењем РФ ПИО - Службе у Алексинцу од 16.10.2014. године утврђено право на старосну пензију почев од 07.09.2014. године. У овој парници тужилац потражује накнаду материјалне штете од дана престанка радног односа до дана стицања права на старосну пензију.

Из утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев основан и исти је усвојио, јер је тужилац кривицом туженог претрпео материјалну штету. Према ставу суда тужилац је био спречен да остварује зараду у утуженом периоду, с обзиром да је поднео захтев за пензионисање на основу непотпуних и нетачних информација о испуњености услова за одлазак у старосну пензију које му је доставио послодавац.

Супротно ставу првостепеног суда, апелациони суд је нашао да не постоји директна узрочно-последична веза између решења туженог и настале штете. Ово из разлога што тужилац решење о престанку радног односа није побијао, нити је захтевао да се утврди његова незаконитост и оно је коначно и правноснажно, а из чега произлази да у поступању туженог нема противправности нити незаконитости, те самим тим ни кривице и одговорности за насталу штету, па је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца.

Основано се ревизијом тужиоца указује да је побијана одлука донета на основу погрешне примене материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Наиме, остало је неразјашњено да ли је кривицом послодавца тужилац претрпео штету, јер је одбијању захтева тужиоца за остваривање права на старосну пензију од стране РФ ПИО, претходило решење послодавца о престанку радног односа због испуњености услова за пензију. У конкретном случају, тужиоцу је на његов захтев донето решење о престанку радног односа, који је поднео на основу информације које му је доставила кадровска служба туженог. У том контексту треба оценити законитост решења о престанку радног односа са становишта пропуста послодавца, без обзира што тужилац није то решење побијао у посебном поступку. За одлуку о накнади штете у овом спору, законитост решења о престанку радног односа (због испуњења услова за старосну пензију), представља претходно питање којим суд мора да се бави, јер од ове чињеница зависи одлука у овој правној ствари. Да не испуњава услове за пензију, тужилац је сазнао тек добијањем решења фонда, због чега су му и протекли законски рокови за побијање решења послодавца, овде туженог, којим му је утврђен престанак радног односа због одласка у пензију.

Имајући у виду претходно наведено, потребно је да суд у поновном поступку, као претходно питање, оцени законитост решења о отказу уговора о раду због испуњења услова за старосну пензију, са становишта пропуста послодавца, који је требало да изврши провере да ли тужилац испуњава услове за старосну пензију који се тичу стажа тужиоца (бенефицираног стажа), јер документацију о томе води кадровска служба туженог, а затим да тачне и потпуне податке доставља тужиоцу.

Зависно од наведеног, оценити и захтев за накнаду штете, применом члана 191. Закона о раду.

Из наведених разлога, применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци, а суд ће у поновном поступку, имајући у виду дате примедбе из овог решења потпуно и правилно утврдити чињенице на које је указано, а од којих зависи и правилна примена материјалног права у овој парници.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**